

46:1-28 – Împotriva Egiptului

În cap.46-51 sunt adunate profețiile adresate destinului neamurilor din jurul lui Israel: Egipt, Filistia, Moab, Amon și Babilon. Aceste profeții sunt rostite de-a lungul întregii activități profetice a lui Ieremia. Multe dintre profeții sunt rostite cu mult timp înaintea căderii Ierusalimului. Dar ne-am obișnuit ca autorul să nu respecte cronologia profețiilor. El mai degrabă grupează pe teme profețiile. Și exact acest lucru îl face și acum. Autorul adună din lucrarea lui Ieremia acele profeții ce vizau destinul Neamurilor și le așează în acest calup profetic de la finalul cărții. De ce așează aceste profeții la finalul cărții? De ce așează neamurile exact în această ordine? Vom încerca să răspundem la aceste întrebări *DUPĂ* ce vom analiza fiecare profeție în parte. Deocamdată încercăm să abordăm o altă întrebare: au fost adresate aceste profeții lui Israel sau Neamurilor respective? Avem argumente în text că aceste pasaje au fost adresate în primul rând lui Israel (vezi de exemplu 46:27-28). Dar având în vedere cap.27 și remarcă Haldeilor din cap.40a, putem emite ipoteza că aceste profeții au ajuns și la Neamuri. Care ar fi rolul acestor profeții deci?

- Ele îl înalță pe Yahwe ca Stăpânul istoriei, al lumii, și al Neamurilor, mai presus de toți împărații și dumnezeii pământului.
- Pot oferi Neamurilor șansa căinței pentru a evita pedeapsa.
- Îl ajută pe Israel să nu facă alianțe false, și să nu își pună nădejdea în neamurile din jurul său.
- Unele profeții se împlinesc ÎNAINTE de căderea Ierusalimului. Ele devin astfel dovezi care îl validează pe Ieremia ca profet adevărat și semne de avertisment pentru Ierusalim înainte de ceasul pedepșirii lui.

Profeția despre Egipt este compusă din două profeții. Prima anunță înfrângerea Egiptului de la Carchemiș din anul 605 î.d.H. (46:1-12), iar a doua prevestește invazia lui Nebucadnețar în Egipt din anul 568 î.d.H. (46:13-28). Dumnezeu lui Israel este și Dumnezeul Neamurilor. El Se implică în istoria Neamurilor. Înfrângerea Egiptului de la Carchemiș nu este întâmplătoare: este o zi de răzbunare din partea Domnului oștirilor. Nu ni se spune de ce e supărat Domnul pe Egipt? Putem intui că este din pricina idolatriei, imoralității, mândriei, nedreptății, încrederii false pe care Egiptul a insuflat-o lui Israel, din pricina omorării lui Iosia....Dar e interesant să observăm că profeția doar ne spune că este o zi de răzbunare din partea Domnului. Egiptenii sunt vrăjmașii Lui pe care El îi pedepsește. Dar NU se insistă asupra cauzei pedepsei. V.11 ne arată pe de altă parte faptul că Domnului îi pasă de Egipteni. Expresia de *fică, fecioară*, era folosită de obicei în dreptul Sionului pentru a arăta iubirea Domnului pentru Ierusalim. Dar acum aceste expresii sunt folosite în dreptul Egiptului. Domnul oricărei făpturi și oricărui neam, Dumnezeul lui Israel, iubește și Egiptul. Îi pasă de soarta Egiptenilor și se implică în istoria acestora. Mândria

Egiptului e semnalată în v.7-8, iar idolatria în v.25. Apare din nou menționat *Amon-Ra*, zeitatea cea mai importantă a Egiptului din acea perioadă istorică. Se reia și imaginea Nimicitorului de la miază-noapte cu care ne-am întâlnit în primele 6 capitole ale cărții. Nimicitorul este fără milă. Glasul său este comparat cu glasul unui șarpe (vezi 46:22). Deși este o unealtă în mâna Creatorului, în același timp pare a întrupa o acțiune a răului, a Șarpelui de altădată care vrea să distrugă creația lui Dumnezeu. Nebucadnețar nu este un David prin care Domnul pedepsește Neamurile, ci un Șarpe fără milă care ucide tot ce întâlnește. Pedepsa asupra Egiptului vine în două faze: în 605 la Carchemiș în Nord pe Eufrat și apoi în 568 chiar în țara lor. Între cele două înfrângeri în fața lui Nebucadnețar ne aducem aminte și de confruntarea din 601 î.d.H de la granița Egiptului, confruntare încheiată fără un învingător clar. Intuim un timp de har care i s-a dat Egiptului înainte de invazia din 568. Ne aducem aminte de cartea Iona. Domnul dă harul pocăinței nu doar lui Israel ci și Neamurilor. Acest fapt este confirmat în dreptul Egiptului de v.17: Faraon, împăratul Egiptului nu este decât un pustiu, căci a lăsat să treacă clipa POTRIVITĂ. Clipa potrivită e legată de mesajul lui Ieremia din cap.27. Dacă Egiptul se supunea de bunăvoie lui Nebucadnețar, atunci evita pustiirea țării. Dar Egiptul nu a luat aminte la avertismentul dat de Domnul prin Ieremia și nu a evitat pedeapsa. Domnul dorea smerirea Egiptului de fapt și nu nimicirea lui. Și Egiptul are harul de a fi printre ultimile țări pustiite de Nebucadnețar. El este martor la împlinirea mai tuturor profețiilor lui Ieremia. Celelalte țări, inclusiv Ierusalimul și Tirul, sunt pârjolate de Haldei înainte de invadarea Egiptului. Cu toate acestea, Egiptul nu se smerește ci alege să lupte împotriva Haldeilor spre pieirea lui. O parte din țară e pustită, iar mulți sunt luați în robie (v.19). Dar este speranță și pentru Egipt. Nimicirea nu va fi totală. V.26 aduce speranța și pentru Egipt: *După aceea însă Egiptul va fi locuit ca în zilele de altădată* (v.26b). Într-adevăr, se pare că Nebucadnețar s-a retras din Egipt după ce a pustiit țara. A urmat apoi o perioadă de refacere și chiar independență a Egiptului ca mai târziu în istorie să fie luat sub stăpânirea Perșilor în 525 î.d.H. Odată intrat sub stăpânirea Perșilor, Egiptul încetează a mai fi o mare putere independentă. Urmează stăpânirea greacă (ptolemaică), apoi stăpânirea romană, apoi stăpânirea islamică/arabă etc. Gloria puternicului Egipt va intra pentru totdeauna în declin odată cu stăpânirea persană. Egiptul nu va mai fi niciodată marea putere care a fost în Antichitate. Acest lucru pare a fi o împlinire a profeției lui Isaia (vezi Isaia 19:14-17). Reținem că Domnul urmărește istoria Egiptului la fel cum o urmărește pe cea a Israelului. Se implică în a-l avertiza înainte de pedepsirea lui, îl pedepsește cu măsură ca apoi să îi dea o nouă șansă. Dumnezeu are în vedere mântuirea Egiptenilor ca și pe cea a evreilor. Dar acest lucru nu-l împiedica pe Yahwe să ofere o atenție specială evreilor. Într-adevăr, sunt mai multe versete-cheie din acest pasaj care ne arată că Israel e adevăratul destinatar al profeției:

- V.16 e un avertisment pentru cei care vor căuta adăpost în Egipt. În această postură vor fi și evreii după cum am văzut în capitolele precedente.
- V.25 este un avertisment pentru cei care se încred în Egipt, în faraon și idoli lor. Pedepsa nu va veni doar asupra Egiptului ci și asupra celor care se încred în

Egipt. Știm că Israel a respins încrederea în Yahwe tocmai pentru că și-a pus încrederea în Egipt.

- V.27-28 sunt adresate în mod direct lui Iacov. Iacov nu trebuie să se teamă. El are un statut special înaintea Domnului. Dacă Domnul va nimici cu măsură Egiptul pentru a-i da o nouă șansă, cu atât mai mult va da o nouă șansă lui Iacov și-l va întoarce înapoi în țară. Dacă Domnul nu va nimici de tot Egiptul cu atât mai mult nu va nimici de tot Iuda. Poate unele neamuri prin care e risipit Iacov vor fi nimicite de tot (cum s-a și întâmplat în istorie), dar Israel nu va fi nimicite de tot. Dar nici nu va putea fi scutit de pedeapsă. Israel trebuie pedepsit. și doar prin această pedeapsă va căpăta vindecare.

Nu știu exact ce înseamnă afirmația din v.28: *voi nimici toate neamurile prin care te-am risipit*. În cele din urmă Egiptul nu a fost nimicite, și va intra și el în mia de ani conform profeției din Isaia 19. Iar pe de altă parte pustiirea Iudeii din 586 a fost mult mai cruntă decât pustiirea Egiptului de către aceeași Haldei din anul 568.

Am discuta cu alte ocazii semnificația Egiptului. Locul inițial al robiei, locul spre care mereu inima lui Israel a tânjit să se întoarcă. De asemenea în istoria lui Israel, Egiptul nu a fost atât unealta prin care a fost pedepsit Israelul, ci mai degrabă unealta prin care a fost sedus Israelul. În toată istoria lui Israel, Egiptul a avut două mari intervenții împotriva lui Israel. Una în vremea lui Roboam, fiul lui Solomon, și cealaltă în vremea lui Iosia. În rest, Egiptul a fost aliatul lui Israel în fața amenințărilor din Nord: în principal Asiria și Babilon. Israel a fost așezat înadins între puternicul Egipt din Sud și Puternicile civilizații din Nord. Din Nord venea amenințarea, iar din Sud oferta VIZIBILĂ a izbăvirii: eterna alianță cu Egiptul. Israel a fost așezat în această menghină istorică pentru a fi provocat să trăiască prin CREDINȚĂ și nu prin VEDERE. Egiptul e asociat mai degrabă cu seducția. Deși Israelul rămâne responsabil pentru alianțele cu Egiptul, Egiptul se face vinovat că a devenit pricina de păcătuire și de cădere a lui Israel. Și este pedepsit și din această pricină. Ne amintim că vecinii lui Israel nu sunt acolo la întâmplare. Ele devin uneltele prin care Israel este încercat, pedepsit, izbăvit. Dar fiecare vecin poartă și o Căpetenia a Văzduhului care luptă împotriva lui Israel. Miza este mereu ÎNCREDEREA în Yahwe. Israel e mereu provocat să cedeze și să Nu se mai încreadă în Yahwe. Căpeteniile vecinilor lui Israel uneltesc mereu împotriva lui Israel. Printre acestea este și Căpetenia Egiptului. Strategia principală a acestei Căpetenii pare a fi aceea a Seducției către vizibil, către glorie, către idolatrie și ocultism.

Profeții împotriva Egiptului sunt rostite și de Isaia și apoi mai ales de Ezechiel. E interesant să comparăm aceste profeții pentru a vedea ce OMITE Ieremia și pe ce anume insistă Ieremia atunci când vorbește de Egipt. Dacă citim Isaia 19:1-20:6 observăm câteva teme care

sunt prezente și în Ieremia (referirea la idoli Egiptului și avertismentul pentru cei care se încred în Egipt), dar identificăm și teme NOI:

- Duhul de rătăcire care se abate asupra Egiptenilor care iau decizii greșite spre pieirea lor;
- Dezbinările din Egipt care duc la slăbirea Egiptului;
- Faptul că Egiptul va ajunge o țară slabă care se va teme chiar de Iuda (și ea foarte slăbită);
- Duhul de descoperire care va veni la final peste Egipt când Egiptenii vor sluji Domnului alături de Asiria și Israel.

Într-adevăr, marea noutate din Isaia este că insistă pe reabilitarea finală a Egiptului. Ieremia doar menționează faptul că Egiptul va fi locuit din nou. Dar Isaia prevede o trezire spirituală a Egiptului. Acesta va fi numit poporul lui Yahwe. Acesta va sluji Domnului alături de Israel. Profeția are în vedere rămășița Egiptului care va intra în mia de ani alături de rămășița lui Israel. Deci Ieremia insistă mai mult pe pedepsirea Egiptului și nu dezvoltă finalul glorios al Egiptului, așa cum face Isaia. Oare nu ne-am aștepta ca mai degrabă proorocul Neamurilor să insiste pe mântuirea finală a Egiptului?

Dar, spre surpriza noastră cel mai mult proorocește despre Egipt Ezechiel. Într-adevăr, Ezechiel, deși este trimis la casa lui Israel din robie și nu primește titlu de prooroc al Neamurilor, include și el în cartea sa o secțiune dedicată proorociilor despre neamuri. Și astfel are:

- În cap.25 - O profetie scurtă împotriva lui Amon
- În cap.26-28 –o lungă profetie împotriva Tirului și Sidonului,
- În cap.28-32 o și MAI LUNGĂ profetie împotriva Egiptului.
- În cap.35 – o profetie scurtă împotriva Edomiților.

Suntem uimiți de faptul că Ezechiel nu are astfel de proorocii consistente împotriva Egiptului. În același timp el se focalizează doar pe Tir, Sidon și Egipt. Ieremia omite Tirul și Sidonul, ca și Edomul. Isaia pe de altă parte are proorocii și împotriva Edomului și împotriva Tirului. Observăm că Isaia include în secțiunea dedicată neamurilor (cap.13-23) profetii despre mai toate neamurile din jurul lui Israel: *Babilon, Asiria, Filistia, Moab, Siria, Etiopia, Egipt, Edom, Arabia, Tir*. Isaia mai are și alte profetii dedicate neamurilor, în mod special împotriva Asiriei în cap.28-35 și apoi împotriva Babilonului în cap.40-48.

Ieremia are în atenția sa cam același neamuri: *Egipt, Filistia, Moab, Amon, Edom, Siria, Chedar, Elam, Babilon*. Se pare că *Amonul* este un element de noutate care lipsește din neamurile atenționate de Isaia. Ieremia însă pare să omită Tirul și Sidonul. Ieremia insistă și el ca Isaia pe profețiile împotriva Babilonului. Ezechiel are aria de neamuri ceva mai restrânsă: *Amon, Moab, Filistia, Tir și Sidon, Egipt, Edom*. Nu are națiuni noi. Insistă însă cel mai mult dintre profeți pe Tir, Sidon și Egipt. Omite însă pe Haldei. Să lecturăm profețiile lui Ezechiel rostite împotriva Egiptului.

Ezechiel cap.29:

- Motivele pustiirii Egiptului: pentru că a fost o pricină de încredere înșelătoare pentru Israel, pentru că a spus: Nilul este al meu.
- Pustiirea țării pentru 40 de ani.
- Întoarcerea Egiptenilor în țară, urmată de decăderea slavei și puterii Egiptului printre țări pentru totdeauna ca să NU mai fie o pricină de încredere pentru Israel și pentru ca să-i aducă aminte lui Israel de nelegiuirea ei.
- Egiptul, pe de altă parte, devine o răsplată pentru Nebucadnețar care s-a trudit pentru Domnul împotriva Tirului (dificilul și destul de frustrantul asediu de 13 ani).
- Egiptenii vor ști că Yahwe este Domnul.

Ezechiel cap.30:

- Va cădea Egiptul dar și aliații/sprijiitorii lui: Etiopia, Put, Lud, toată Arabia, Cub.
- Egiptul va fi pustiit prin Nebucadnețar, împăratul Babilonului.
- Nimicirea idolilor Egiptului și enumerarea CETĂȚILOR/zonelor ce vor fi pustiite: Patros, Țoan, Nou, No, Sin, Nof, On, Pi-Beset, Tahpanes.
- Frângerea brațelor lui Faraon în contrast cu întărirea mâinilor împăratului Babilonului prin care Domnul va pustii Egiptul.
- Egiptul va ști că Yahwe este Domnul.

Ezechiel cap.31:

- Pilda căderii Asiriei devine un avertisment pentru Egipt. Asirianul era plin de slavă (mai frumos decât toți copacii Edenului din grădina lui Dumnezeu), dar s-a mândrit, și atunci a fost tăiat și aruncat în adâncul locuinței morților pentru ca să nu se mai îngâmfe nici unul dintre copaci.
- Acum Egiptul e un copac plin de slavă între copacii Edenului. Totuși va fi aruncat și el împreună cu copacii Edenului în adâncimile pământului.

Ezechiel cap.32:

- Sabia împăratului Babilonului va nimici mândria Egiptului. Reacția popoarelor: se vor mâhni, se vor îngrozi, vor compune un cântec de jale.
- Coborârea lui Faraon și a mulțimii lui ucisă de sabie în Locuința Morților, acolo unde se găsesc netăiați împrejur și plini de ocară toți cei care au răspândit groaza pe pământul celor vii: Asirianul, Elamul, Meșec și Tuba, Edomul, Sidonienii.
- Faraon care răspândise și el groaza pe pământul celor vii se va pogorî și el în groapă cu toată mulțimea lui. El va vedea pe ceilalți și se va mângâia pentru cei ai lui uciși de sabie.

Specificul lui Ezechiel pare a fi acela că prin metafore el pare să evadeze din planul strict istoric. El explorează acel DINCOLO. El ajunge până în Locuința Morților cu profețiile sale, și în același timp caută acele SEMNIFICAȚII teologice ale evenimentelor istorice. Căderea Asiriei, Tirului, Egiptului ne aduc astfel aminte de căderea lui Lucifer sau a lui Adam. Acesta e specificul lui Ezechiel. În lumina profețiilor din Ezechiel și Ieremia ne este mai ușor să sesizăm specificul lui Ieremia atunci când vorbește despre Egipt. Este singurul care insistă pe soarta evreilor din Egipt și leagă destinul Egiptului de rămășița de evrei de acolo. De asemenea profeția insistă pe nimicirea Egiptului astfel încât Israel să poată lua aminte și să nu-și pună încrederea în Egipt și idoliul lui, și să vadă în reabilitarea Egiptului o garanție pentru propria lor reabilitare. Observăm trei tendințe distincte în profețiile despre neamuri a celor trei proroci. Isaia insistă cel mai mult pe mântuirea finală a Neamurilor. Isaia devine un profet al speranței și mântuirii nu doar pentru Israel ci și pentru Neamuri. Ieremia este foarte ancorat în istorie, în rolul evenimentelor pentru ei atunci și acolo, relevanța pentru cei din vremea lui. Ezechiel caută semnificația filosofico-teologică a evenimentelor din istoria Neamurilor. Într-adevăr, aceste trei perspective explică stilul diferit al celor trei profeți: Isaia glisează cel mai mult la finalul istoriei, Ieremia rămâne cel mai ancorat în imediatul istoriei, iar Ezechiel apelează cel mai mult la simboluri și metafore. Dar e nevoie de toate cele trei lentile: lentila finalului, lentila imediatului

istoric și lentila semnificațiilor teologice. Privim spre final dar trăim în prezent pe baza principiilor universale valabile.

47:1-7 – Împotriva Filistenilor

Filistenii reprezintă un popor care a venit în Palestina (probabil de undeva dinspre Marea Egee, din Cipru și/sau Creta). Ei erau prezenți în Canaan încă de pe vremea lui Avraam (Abimelec din cartea Genezei fiind Filistean). Filistenii s-au așezat pe fâșia de coastă dintre Egipt și Gaza unde și-au zidit 5 cetăți puternice: Gaza, Ascalon, Ecron, Gat și Asdod. Ei au fost asimilați de cultura canaanită și de popoarele canaanite. Astfel, Filistenii trebuie alungați și ei din Canaan de către Israel la cucerirea țării prin Iosua (vezi Iosua 13:1-2, Judecători 3:1-6). Ei fac parte din popoarele care trebuiau alungate de evrei din țară. Dar pentru că Israel lenește nu-i alungă la vreme. Ba se amestecă prin căsătorii cu aceștia și preiau din idolatria lor. Astfel Filistenii devin UN SPIN în COASTĂ pentru evreii leneși și neascultători. Și într-adevăr, pe vremea Judecătorilor, pe vremea lui Saul și a lui David, Filistenii reprezintă mereu un dușman de temut care face mult rău lui Israel. În perioada lui David ei sunt supuși acestuia, îi plătesc cel mai probabil și tribut. După Solomon însă puterea lui Israel decade. În perioada monarhiei de după Solomon, Filistenii rămân un spin în coastă pentru Israel. Practic Israel nu reușește să-i alunge și nici să stăpânească acea fâșie de coastă. Astfel, dacă Egiptul simbolizează trecutul păcătos dar mereu seducător și eterna ispita de a face alianță cu ce se vede, Filistia simbolizează problemele nerezolvate la timp și care se agravează și se întorc cu putere împotriva celui care a fost leneș în rezolvarea lor. Filistia aduce astfel mereu aminte lui Israel de lenea sa din a doua fază a cuceririi Canaanului. Evreii s-au lenevit, s-au mulțumit cu ce aveau, nu au luat în serios cucerirea tuturor teritoriilor la timp, au minimalizat puterea rămășițelor canaanienilor din țară, au fost mai buni ca Dumnezeu și i-au lăsat să locuiască acolo, și apoi au neglijat pericoul spiritual pe care-l reprezentau și s-au unit cu ei prin legături de căsătorie. Prin căsătorii s-au infectat cu idolatria lor. Puterea lui Israel a scăzut, iar a acestor popoare a crescut. Israel devin rob în propria țară. Filistia rămâne eternul spin în coasta lui Israel ca și consecință pentru neglijența lor de a nu duce până la capăt procesul luării în stăpânire a întregii țări. Deci dacă Egiptul ne trimite la trecutul nostru spiritual ÎNAINTE de a fi răscumpărați de Domnul, Filistia ne trimite cu gândul la problemele care s-au dezvoltat DUPĂ ce am fost răscumpărați de Domnul. Ea marchează oprirea procesului sfințirii ÎNTREGII vieți. După nașterea din nou soluționăm problemele spirituale grave, vizibile. Dar apoi se instalează o automulțumire. Neglijăm aspectele mai puțin vizibile ale vieții noastre ce trebuie schimbată în permanență. Dar acele aparent mici domenii de sfințire nesoluționate la timp, devin spinii prin care cel rău ne lovește mereu. Deci, spre deosebire de Egipt, Filistia ne trimite cu gândul la un alt tip de Căpetenie a Văzduhului.

Profeția împotriva Filistiei din acest capitol este rostită *înainte ca Faraon să bată Gaza*. Nebucadnețar controla Filistia din 604. Cronicile babiloniene relatează că în această campanie Haldeii au distrus cetatea Ascalon menționată în 47:5. Apoi, se estimează că Faraon a pus

stăpânire pe Gaza în 601 când Egiptenii au reușit să respingă atacul lui Nebucadnețar. Dar acest lucru a durat doar doi ani deoarece a urmat o noua campanie reușită a lui Nebucadnețar în zonă. E logic să credem că profeția a fost rostită de Ieremia înainte de anul 601. Profeția insistă pe pustiirea Filistiei de către poporul din Nord (vezi 47:2), deci de către Haldei, și nu de către Egipteni. Observăm că este din nou vorba de o profeție care s-a împlinit cu mult înainte de căderea Ierusalimului din 586. Astfel, împlinirea profeției devine un semn pentru Israel. Dar nu e vorba doar de atât. Profeția insistă pe implicarea Domnului împotriva Filistiei. Sabia Domnului nu se poate odihni și este fără milă pentru că Domnul e Cel care i-a poruncit să se ridice împotriva Ascalonului. Este o zi de pedeapsă pentru Filistia. Iarăși nu se precizează CAUZA pedepsirii Filistiei. De asemenea nu sunt făcute referiri directe sau indirecte la Israel, așa cum a fost în cadrul profeției rostite împotriva Egiptului. Ce s-a întâmplat cu Ascalonul mai târziu în istorie? În timpul Imperiului Persan a fost supus Tirului și a devenit o cetate elenistă liberă în 104 î.d.H. a fost apoi cucerită de evrei prin Ionatan. A fost cetatea în care s-a născut Irod cel Mare care de altfel a investit în înfrumusețarea ei.

Isaia profetește împotriva țării Filistenilor în Is.14:28-32. Ezechiel tace în dreptul Filistiei. Amos proorocește împotriva Gazei, Ascalonului, Asdodului și Ecronului (Amos 1:6-8). Țefania anunță și el pustiirea Gazei, Ascalonului, Asdodului și Ecronului (Țef.2:4-7). Nici una din profeții nu anunță o reabilitare sau mântuire finală a Filistiei. Dimpotrivă, se prevestește nimicirea ei cu desăvârșire și popularea teritoriilor cu rămășițele casei lui Iuda. Egiptul poate deci spera la o mântuire finală. Dar Filistenii trebuie nimiciți căci locuiesc în țara ce va fi dată lui Israel.

48:1-47 – Împotriva Moabului

Moabul s-a format din urmașii lui Lot care au apărut în urma legăturii incestuoase a acestuia cu fiica sa mai mare. Moabul e vecinul din SE lui Israel. Nu făcea parte din popoarele care trebuiau să fie nimicite. Deși este dușmănos cu Israelul ieșit din Egipt, Domnul întrezice lui Israel nimicirea lui Moab. Moabul nu lasă pe Israel să treacă pe drumul împărătesc și-l aduce pe Balaam pentru a-l blestema. Reacția Domnului este aceea de a interzice Moabiților și Amoniților (Amon era din fiul celălalt al lui Lot din legătura incestuoasă cu fiica mai mică. Amon-ul și Moabu-l erau vecini și aveau multe legături, adesea putând fiind considerați un singur popor) să intre vreodată în Casa Domnului – vezi Deut.23:3-6. În perioada Judecătorilor, Moabul a fost și el o unealtă prin care Israel a fost pedepsit. David însă a preluat controlul asupra Moabului. Dar odată cu decăderea monarhiei lui Israel, Moabul s-a răsculta și a redevenit liber. A fost apoi luat sub stăpânirea Asirienilor, ca să fie mai pe urmă pustiit de Nebucadnețar. Herodot, dar mai ales Iosephus Flavius menționează această invazie babiloniană în Moab. Ea este plasată la 2-3 ani DUPĂ căderea Ierusalimului. Deci căderea Moabului nu poate fi un avertisment pentru Ierusalim. Ci este exact invers: căderea Ierusalimului devine un avertisment pentru Moab. Moabul va dispărea ca națiune deși rasa lor este încă recunoscută pe vremea lui Neemia.

Principala zeitate a lui Moab este Chemoș, în cinstea căruia erau arși copii. Legătura cu Lot este șocantă. Mergând în Sodoma, Lot sacrifică destinul spiritual al copiilor lui pe altarul banului și al prosperității. El mai păstrează ceva din valorile divine, dar copiii săi sunt total infectați de spiritul cetății Sodomei. Ca drept dovadă incestul plănuț și realizat de fiicele sale. Din Lot apar Moabiții care continuă să-și jertfească pruncii (de data aceasta chiar și fizic!) de dragul aceleiași prosperități. Observăm ce consecințe cumplite are decizia (aparent inocentă) a lui Lot de a-l părăsi pe Avraam și de a locui în zona cea mai prosperă a ținutului. Decizia sa deschide un canal al răului care se perpetuează apoi în istorie prin poporul Moabit. Această practică a fost adesea preluată și de Israel. Dumnezeu poruncise lui Israel să nu-i pese de propășirea Moabului (vezi Deut.23). După cum indică și profeția aceasta din Ieremia Moab-ul s-a bucurat adesea de prosperitate. Probabil, că din această pricină Israel a început și el să-și jertfească pruncii. Tânjeau după o prosperitate mai mare. Dacă Egiptul ne trimite la TRECUTUL lui Israel, iar Filistia la spinul DINLĂUNTRUL lui Israel, Moabul este VECINUL ispititor din afara granițelor lui Israel. Spiritul Sodomei care a sedus pe Lot și-a continuat lucrarea prin urmașii lui Lot seducând pe Israel. În numele prosperității valorile fundamentale ale familiei și în special legătura dintre copii și părinți este sacrificată.

Profeția din Ieremia menționează și ea prosperitatea și belșugul din Moab. În același timp insistă și pe CAUZELE răzvrătirii lui Moab. Dintre acestea cea mai importantă este MÂNDRIA Moabului menționată de mai multe ori:

- S-a dus FALA Moabului! (48:2)
- Pentru că te-ai încrezut în faptele și în visteriile tale (48:7)
- Îmbătați-l căci s-a semețit împotriva Domnului (48:26)
- Am auzit de fudulia mândrului Moab, de înfumurarea lui, de trufia lui, de semețirea lui, de inima s-a îngâmfată. Cunosc, zice Domnul, înfumurarea lui, lăudăroșiile lui deșarte, și faptele lui de nimic. (48:29-30)
- Căci s-a semețit împotriva Domnului (48:42).

Se pare că Moab a fost un campion al mândriei. Deși nu a avut niciodată strălucirea Egiptului, Tirului sau a marilor Împerii (Asiria, Babilonul), totuși s-a mândrit peste măsură de mult. Iată că mândria acestui popor este cunoscută de Însuși Dumnezeu, și când El privește spre popoare vede pe Moab printre cele mai mândre. Moab s-a lăudat peste măsură de mult și s-a încrezut în bogățiile sale, observăm că Domnul nu cere doar lui Israel să fie smerit și să nu se încreadă în sine. Cere același lucru și Moabului.

O altă cauză a pedepsirii Moabului este atitudinea sa față de Israel. Ea izvorăște din mândria lui, și este prezentată în 48:27:

- N-a fost Israel de râsul tău? A fost el oare prins printre hoți de dai din cap ori de câte ori vorbești de el?

Prin acest gest Moabul se semețește împotriva Domnului căci râde de soarta poporului Domnului. Acest verset pare a valida informația dată de Iosephus Flavius, și anume aceea că Moabul a fost pustiit DUPĂ căderea Ierusalimului. Dumnezeu judecă popoarele și după atitudinea lor față de soarta lui Israel. Chiar dacă Israel e pedepsit pe bună dreptate, Domnul nu îngăduie popoarelor să râdă de soarta lui Israel.

Un al treilea motiv al pustiirii Moabului este idolatria sa:

- Vreau s-o isprăvesc în Moab, zice Domnul, cu cel ce se suie pe înălțimile de jertfă și aduce tămâie dumnezeului său. (48:35)

Nu se incriminează în mod direct jertfirea copiilor dar Chemoș este menționat de mai multe ori în acest capitol. Deși Domnul nu a încheiat legământ cu Moabul, cere de la Moab închinare adevărată, smerenie, trăire prin credință. Nu o face în baza unui legământ, ci în calitate de Creator. În baza legământului sinaitic cerințele, binecuvântările și pedepsele sunt MAI MARI în dreptul lui Israel, dar ele rămân valabile și în dreptul celorlalte popoare.

Se insistă foarte mult pe pustiirea, și rușinea de care va avea parte Moab-ul. Cel mândru va fi smerit. Cel se s-a fudulit va fi umplut de rușine. Dar elementul de noutate este JALEA lui Dumnezeu pentru Moab. Pe de o parte descoperim glasul judecății împotriva Moabului, cel mai bine reflectat în 48:10. Dar pe de altă parte, găsim glasul îndurării pentru Moab oglindit cel mai bine în versetele următoare:

- VAI de Nebo (48:1)
- Fugiți, scăpați-vă viața și fiți ca un nevoiaș desțărât în pustie! (48:6)
- Dați aripi Moabului să plece în zbor! (48:9)
- Bociți-l toți cei ce-l înconjurați, toți care-i cunoașteți numele! (48:18)
- Fiica Dibonului...(48:18)
- Părăsiți cetățile și locuiți în stânci, locuitori ai Moabului! (48:28)
- De aceea GEM pentru Moab și mă jălesc pentru tot Moabul (48:31)

- Vie din Sibma, te plâng mai mult decât laezerul (48:32)
- De aceea îmi jălește inima ca un fluier pentru Moab, îmi jălește inima ca un fluier pentru oamenii din Chir-Heres, pentru că toate avuțiile pe care le-au strâns sunt pierdute. (48:36)
- Cât de sfârâmat este Moabul! Gemeți! (48:39)
- Vai de tine, Moabule! (48:46)
- Dar în vremurile de apoi, voi aduce înapoi pe prinșii de război ai Moabului, zice Domnul (48:47).

Suntem uimiți de jalea Domnului față de Moab. Observăm că pe tot parcursul cap.48 glasul îndurării se împletește cu cel al judecării. Exact ca în dreptul lui Israel. Domnul descrie în amănunt durerea Moabului și jalește pentru Moab. De asemenea suntem uimiți de numărul mare de localități din Moab care sunt menționate în această profeție. Domnul CUNOAȘTE în amănunt Moabul, și nu doar destinul țării, dar destinul fiecărei cetăți și fiecărui locuitor este în atenția lui Dumnezeu. Domnul vestește dinainte judecata tocmai pentru ca ea să Nu se împlinească asupra Moabului. Incredibil: Domnul, plânge, se jalește pentru Moab, așa cum face și pentru Israel. Și la fel cum va readuce prinșii lui Israel în țară, la fel va face cu prinșii de război ai Moabului. În mod evident Dumnezeul lui Israel este și Dumnezeu Moabului. Moabul este jelit, este iubit, este pedepsit și este reabilitat la fel ca și Israelul. Deci iubirea Domnului față de Israel nu trebuie să umbrească iubirea Domnului față de Neamuri. În același timp nici iubirea Sa cea mare față de Neamuri nu trebuie să umbrească statutul SPECIAL pe care-l are înaintea Sa Israelul. Oricum, în profeția împotriva Moabului se oglindește cel mai bine iubirea lui Yahwe față de Neamuri. Yahwe e Creatorului întregului pământ, de aceea El iubește cu o iubire eternă fiecare popor. Suferința pe cruce a fost eternă. Suferința pe cruce a fost pentru toate popoarele. Deci iubirea Sa pentru toate popoarele este eternă. Neamurile nu sunt doar piese de șah pe scena istoriei mutate în stânga și dreapta DOAR de dragul mântuirii lui Israel. Ele însele sunt în centrul atenției divine și incluse în planul mântuirii. Domnul folosește neamurile din jurul Moabului (inclusiv Israelul!!!) pentru a mântui Moabul. Fiecare neam poate fi văzut ca personajul central al istoriei în jurul căruia istoria se mișcă pentru a-l mântui. În același timp fiecare neam poate fi văzut ca un personaj secundar care se mișcă în istorie de dragul mântuirii altui neam. Fiecare om devine în același timp personaj principal dar și secundar al poveștii. În povestea mântuirii lui Ioan, Ioan e personajul central și toate celelalte persoane sunt personaje secundare. Dar în povestea de mântuire a lui Daniel, toți ceilalți oameni (inclusiv Ioan!) devin personaje secundare. Ce piesă genială! Deși este o singură piesă, fiecare neam, și fiecare om este în același timp personaj principal și secundar. Depinde doar prin ce lentilă vezi piesa.

Observăm că profeția pentru un neam are specificul ei, și în aceleași timp semnaleză o paralelă distinctă cu poporul Israel. Paralela dintre Israel și Moab este reliefată prin 48:13:

- Moabul va fi dat de rușine cu Chemoș cum a fost dată de rușine casa lui Israel cu Betel în care-și puna încrederea.

Cum am semnalat deja, profeția ne arată că Dumnezeu se raportează la Moab după modelul raportării Sale la Israel. Cel mai important lucru este că lupta dintre glasul judecării și glasul îndurării atât de mult comentată în dreptul lui Israel este reală și în dreptul Moabului până în clipa pedepsirii, și chiar după această clipă. Moabului i se alocă și o mare cantitate de text. Dar înclin să cred că este ca un studiu de caz. Nu cred ca Yahwe jălește doar pentru Moab. Cred că felul în care jălește pentru Moab ne arată felul în care jălește pentru fiecare neam în parte. Totuși, Moabul și nu alt neam este ales pentru a revela acest lucru din inima Dumnezeului întregului pământ. Și ne aducem aminte că în cartea Isaia exact la fel. Moabului i se alocă o mare cantitate de text și tot în contextul profeției împotriva Moabului se face cunoscută durerea din inima Celui ce aduce pedeapsa (vezi Isaia 15-16). În Isaia găsim în principiul aceleași teme ca în Ieremia:

- Mândria și idolatria Moabului
- Rușinea și jalea Moabului
- Jalea din inima profetului și din inima lui Yahwe
- Enumerarea a multe localități și pârauri.

Ieremia insistă însă și pe atitudinea greșită a Moabului față de Israel, și pe faptul că Moabiții vor fi aduși înapoi în țară. Isaia pe de altă parte vestește că rămășița Moabiților va căuta adăpost în Sion într-o vreme când în casa lui David va sta un judecător drept. Acesta ar putea fi Ezechia de pe vremea lui Isaia și Mesia la vremea sfârșitului. Reținem că lupta dintre glasul judecării și cel al îndurării este reală în dreptul fiecărui neam în parte. Acest fapt însă nu exclude realitatea ci în dreptul lui Israel această zbatere are o intensitate specială (vezi Osea 11).

49:1-6 – Împotriva Amonului

Istoria Amonului e asemănătoare cu cea a Moabului. Amoniții vin din copilul mic al lui Lot care apare tot în urma unui incest. Amoniții aduc și ei jertfe de copii în cinstea lui Moloh (Malcom), cult care în anumite perioade istorice se răspândește și în Israel. Se situează la Nord de Moab și este și el vecin cu Israel. La fel ca Moabul, devine în vremea Judecătorilor o unealtă de pedepsire a lui Israel. Prin Saul și David, Amoniții sunt smeriți de Israel. Conflictetele cu Amoniții continuă și în perioada regalității de după Solomon. Amoniții plătesc și ei tribut Asiriei ca apoi să fie pustiți de Babilonieni. Istoria lor continuă însă și după Imperiul Babilonian până în timpul stăpânirii romane după care se pare că se pierd în istorie ca națiune aparte. În multe pasaje

din Scriptură, adesea Moabul este asociat cu Amonul. În Deut 23 și Amoniții sunt pedepsiți cu interdicția de a intra în Casa Domnului din pricină că au participat la ațâțarea lui Balaam împotriva lui Israel. În Țefania cap.2 profetul rostește singur un mesaj pentru Moab și Amon învinovați pentru aceleași păcate (mândrie și dispreț față de Israel) și sunt împreună amenințați cu nimicire totală. Ne aducem aminte că Solomon a avut multe neveste amonite și că a zidit în Ierusalim temple în cinstea lui Moloh. Roboam e din mamă amonită. Neemia și Ezra sunt împotriva legăturilor de căsătorie cu Amonitele. David cade în păcat cu Bat-Șeba în contextul conflictului militar cu Amoniții. Deci la fel ca Moabiții sunt acei vecini ai lui Israel care prin prosperitate și legături de căsătorie seduce pe Israel către idolatrie. Dar are ceva specific Amonul față de Moab? Este tratat totuși ca un popor separat.

În Ieremia profeția împotriva Amonului este scurtă, mult mai scurtă decât cea dedicată Moabului. În relația cu Israel apare un element de noutate. Unul din motivele pustirii lui Israel este faptul că Amonul a luat în stăpânire teritoriile din moștenirea lui Israel. Creatorul a dat această țară lui Israel. Cine are îndrăzneala să stăpânească de capul lui aceste teritorii face o mare greșeală. Această greșeală e făcută și de Amon. Drept consecință și el va fi pustiit de Nebucadnețar, cel mai probabil în același timp cu Moabul deci la 2-3 ani după căderea Ierusalimului. Este incriminată și mândria sa (49:4), precum și idolatria din Amon prin referirea la Malcom (Moloh). În timpul Macabeilor, când Israel a revenit la teritoriile stăpânite pe vremea lui David, Macabeii au biruit și pe Amoniți. Poate că atunci s-a împlinit 49:2b: *atunci Israel va izgoni pe cei ce-l izgoniseră*. Există însă îndurare și pentru Amon: Dar după aceea voi aduce înapoi pe prinșii de război ai copiilor lui Amon. Am semnalat deja că istoria Amoniților continuă și după Imperiul Babilonian. Ne aducem aminte că edictul de repatriere dat de Cir Persanul nu a inclus doar pe evrei ci și pe alte neamuri luate în robie de babilonieni ([vezi comentariul pe Ieremia cap.12](#)).

Reținem că un alt motiv pentru care Domnul judecă popoarele este legat de faptul că aceste se ating cu mândrie de teritoriile date lui Israel. Oare această legitate rămâne valabilă după anul 70 d.H.?

Isaia nu prea acordă atenție Amonului. În schimb îl întâlnim în Ezechiel, Amos și Țefania. Am menționat deja profeția din Țef.cap.2: Moabul și Amonul sunt judecate pentru s-au semețit împotriva Domnului batjocorind pe poporul Lui și ridicându-se cu trufie împotriva hotarelor lui. În Ezechiel 25a Amoniții și Moabiții sunt pedepsiți pentru că s-au bucurat în chip batjocoritor și din adâncul sufletului de căderea casei lui Iuda. Amos insistă tot pe incursiunile lui Amon în teritoriile lui Israel: *pentru că au spintecat pântecul femeilor însărcinate din Galaad pentru ca să-și mărească țintului* (Amos 1:13). În schimb când vorbește de Moab, Amos îi reproșează cruzimea sa față de Edom (Amos 2:1). Observăm deci că neamurile sunt judecate nu doar după modul în care s-au comportat cu Israel ci și după modul în care s-au comportat între ele. Din toate aceste profeții, deducem un element specific Amonului, prin care acesta se

deosebește de fratele său Moab. Acest element specific are în vedere tocmai dorința de a-și mări teritoriul și incursiunile sale pline de mândrie în țara dată de moștenire lui Israel. Dacă Moabul simbolizează seducția din afară (din vecini), Amonul simbolizează mai mult seducția din afară care pătrunde ÎNLĂUNTRU.

49:7-22 – Împotriva Edomului

Edomul e reprezentat de urmașii lui Esau, fratele lui Iacov. Aceștia s-au stabilit în zona muntelui Seir la Sud de Moab. Esau e simbolul omului firesc. El își vinde dreptul de întâi născut pentru o ciorbă de linte. El întoarce efectiv spatele promisiunilor avraamice pentru împlinire unei pofte. El pune beneficiul imediat, vizibil, împlinirea unei pofte, mai sus de valori, de Împărăția lui Dumnezeu, de răsplătirile eterne promise de Domnul. De aceea, în Evrei 12 suntem atenționați ca să nu fie nimeni printre noi curvar sau lumesc ca Esau. Esau nu ține cont de valorile familiei sale. El își ia soții canaaninte spre întristarea și necazul părinților lor. Apoi dezvoltă o ură de moarte față de fratele său Iacov, dar care în timp dispare. Faptul că este și el binecuvântat material de Domnul se pare că îl face să nu mai fie așa supărat pe Iacov care-i furase binecuvântarea. Încă o dovadă că Esau a plâns nu pentru că nu beneficia de promisiunile avraamice ci pentru că pur și simplu credea că fără binecuvântarea lui Isaac nu va avea prosperitatea la care tânjea. Dar când are această prosperitate, e liniștit. Încă o dovadă că inima sa căuta doar ce se vede și era total dezinteresată de DINCOLO, de perspectiva duhovnicească, profundă, eternă, divină a promisiunilor primite de Avraam. După cum urmașii lui Lot au perpetuat răul adus în ființă de tatăl lor, la fel urmașii lui Esau duc mai departe în istorie spiritul lumesc al lui Esau. Deși sunt frați cu evreii, deși sunt și vecini cu evreii, și sunt martori la ieșirea din Egipt, trecerea mării Roșii, despărțirea Iordanului, cucerirea țării Canaanului, și la toate intervențiile majore ale lui Yahwe în istoria lui Israel, ei rămân total dezinteresați de Yahwe. Atâta vreme cât le merge bine pe plan material ei sunt mulțumiți. În același timp păstrează o dușmănie acerbă față de frații lor evrei. De obicei cele două capete de acuzare aduse de profeți vizează mândria lui Esau și ura sa față de Israel.

Edomiții nu-i lasă pe evreii ieșiți din Egipt să treacă prin teritoriile lor. Totuși, Domnul nu-i lasă pe evrei să se atingă de Edom și de teritoriile lor. Apoi îi îndeamnă să nu urască pe Edomit (căci este fratele tău) și să-l primească în adunarea Domnului în al treilea neam (vezi Deut.23:7-8). Saul se luptă cu Edomiții iar David îi cucerește și plasează garnizoane în țara lor. Ioab face un real măcel în Edom (vezi 1 Împ.11:15-16). Solomon construiește pe teritoriul Edomului un port la Ețion-Gheber probabil pentru a exploata minele de cupru din regiune. Apoi au urmat în principiu o serie de războaie ale Edomului și de recuceriri ale acestuia de către împărații lui Iuda. Dar odată cu decăderea regatului lui Iuda, Edomul devine independent participând la anumite atacuri împotriva lui Iuda. Edomul ajunge apoi și el vasal Asiriei. Din datele pe care le avem nu reiese clar că Nebucadnețar ar fi pustiit Edomul. Se pare mai degrabă că Edomul ar fi acceptat stăpânirea Haldeilor și ar fi fost aliați cu aceștia la distrugerea

Ierusalimului. Sunt mai multe pasaje profetice care arată reacția și intervențiile Edomului în contextul căderii Ierusalimului din anul 586 d.H. Odată cu aceste evenimente unii Edomiți s-au stabilit în Sudul lui Iuda. Edomiții au fost apoi sub stăpânire persană ca în sec.V să cadă în mâna arabilor și în sec 3 î.d.H să fie efectiv cucerți de nabataeni. În acest context mulți alți Edomiți s-au refugiat în Iuda la Sud de Hebron în zona care a căpătat numele de Iudumea. Iuda Macabeul i-a supus pe acești Edomiți pentru ca apoi Ioan Hyrcanus să-i oblige să se taie împrejur și să-i încorporeze poporului evreu. Familia Irozilor era de origine edomită.

În profeția din Ieremia este condamnată mândria Edomului. Se pare că poziția geografică a Edomului a contribuit la înfumurarea sa. Teritoriului Edomului e reprezentat de depresiunea dintre Marea Roșie și Marea Moartă. E vorba de o zonă muntoasă accidentată cu piscuri înalte pâna la 1067 m. Era o zonă greu de cucerit oferind celui ce o stăpâna iluzia invincibilității:

- Înfumurarea ta, îngâmfarea inimii tale te-a rătăcit, pe tine care locuiești în crăpăturile stâncilor și care stai pe vârful dealurilor. Dar chiar dacă ți-ai așeza cuibul tot atât de sus ca al vulturului și de acolo te voi prăbuși zice Domnul (Ieremia 49:16)
- Căci mândria inimii tale te-a dus în rătăcire, pe tine, care locuiești în crăpăturile stâncilor, și domnești în înălțime; de aceea tu zici în tine însuși: Cine mă va arunca la pământ? Dar chiar dacă ai locui tot atât de sus ca vulturul, chiar dacă ți-ai așeza cuibul între stele, tot te voi arunca jos și de acolo, zice Domnul. (Obadia 1:3-4)

E interesant că Ieremia, spre deosebire de Obadia și alți profeți, nu spune nimic de atitudinea păcătoasă a Edomului față de căderea lui Iuda. Însă merge și el pe linia nimicirii totale. Nu găsim nici jale în glasul Celui ce vestește judecata și nici promisiunea vreunei reabilitări viitoare. Dacă gena Moabiților și Amoniților pare a fi urmărită în istorie de Domnul ca și cea a Recabiților, Edomul este lăsat să dispară printre popoare ca și Sodoma și Gomora (vezi Ier.49:18, Maleahi 1:3-5). Totuși sunt unele profeții care-i prezintă atât pe Asirieni (vezi Isaia 19b), cât și pe Filistenii și Edomiți ca activi la finalul istoriei (vezi Isaia 11:14, Daniel 11:41, Amos 9:11-12). Oare despre ce să fie vorba? Domnul va urmări până la urmă gena lor în istorie? Sau se au în vedere doar zonele geografice ale acestor popoare? Sau e vorba de un simbolism istoric în teologia popoarelor? E greu să răspundem la aceste întrebări. Învățăm însă să nu tragem linia...mai ales atunci când e vorba de judecată. Ne așteptăm mereu la surprize din partea unui Domnul căruia îi place îndurarea.

Cu toate acestea în profeția din Ier.49 Domnul este foarte supărat împotriva Edomului și amenință cu nimicirea totală. Se pare că mândria și nepăsarea acestui popor L-a supărat foarte mult pe Domnul. Iată ce vorbe răspicate rostește Domnul în fața mândriei Edomului: *Cine este*

ca Mine? Cine-Mi va porunci? Cine-Mi va sta împotriva? (49:19b). Versetul 19 este extrem de interesant:

Traducerea Cornilescu	Traducerea literală
Iată vrăjmașul se suie ca un leu de pe malurile îngâmfate ale Iordanului împotriva locuinței tale tari; deodată voi face Edomul să fugă de acolo și voi pune peste el pe acela pe care I-am ales. Căci Cine este ca Mine? Cine-Mi va porunci? Cine-Mi va sta împotriva?	Iată el se va sui ca un leu din umflarea Iordanului împotriva locuinței tari; pentru că deodată îl voi face să fugă din ea. Și cine este un om ales pe care să-l pun peste el? Pentru că cine este ca Mine? și cine-Mi va hotărî timpul? Și cine este Păstorul care să stea înaintea Mea?

Desigur ne aducem aminte de Ieremia 30:21 și ne gândim dacă nu cumva acest om ales de Domnul va fi Mesia, care la final nu va stăpâni doar asupra lui Israel ci și asupra Neamurilor. Astfel ar căpăta sens profețiile din Is.11:14, Amos 9:11-12. Astfel, prin acest verset am putea deduce rolul lui Mesia nu doar în istoria lui Israel ci și în istoria Neamurilor. Am observat deja că prin aceste capitole Domnul vrea să ne arate că este și Împăratul Neamurilor. Astfel multe elemente caracteristice raportului Yahwe-Israel sunt aplicate și Neamurilor. Acum pare că funcția de stăpânitor al lui Mesia să fie aplicată Edomului. Astfel Edomul e alungat pentru totdeauna din țara sa (cum s-a și întâmplat) dar totuși supraviețuiește până la venirea lui Mesia. Și într-adevăr, când Mesia se naște, idumeii (urmașii Edomului) sunt prezenți în Iuda și chiar au reprezentanți pe scaunul de domnie al lui Iuda. Pe aceste lucruri insistă Ieremia.

Desigur nu uită a se menționa Boțra, o localitate importantă din N-ul Edomului. Boțra devine în literatura profetică un simbol al nimicirii totale, al pedepsirii tuturor neamurilor, al judecății finale (vezi Isaia 34, Isaia 63:1-6). Pe de altă parte Obadia și Ezechiel (vezi Ezechiel cap.35) insistă pe atitudinea Edomului față de Iisrea în ziua nenorocirii lui. Ieremia față de acest aspect. E interesant că Edomului i se consacră o carte separată din Scriptură (Obadia), și că ne întâlnim cu el în ultima carte a Vechiului Testament (Maleahi). Căpetenia Edomului, după cum am văzut, pare a stimula iubirea de lume în detrimentul Împărăției și ura față de fratele ales și/sau pedepsit de Domnul. Psalmistul din robia babiloniană cere nu doar nimicirea Babilonului dar și pe cea a Edomului:

7. Adu-Ți aminte, Doamne, **de copiii Edomului, care, în ziua nenorocirii Ierusalimului, ziceau: „Radeți-l, radeți-l din temelii!”**

8. Ah! fiica Babilonului, sortită pustiirii, ferice de cine-ți va întoarce la fel răul pe care ni l-ai făcut!

9. Ferice de cine va apuca pe pruncii tăi și-i va zdrobi de stâncă!

(Ps.137)

Obadia insistă și el pe intervenția Edomului împotriva lui Iuda în ziua nenorocirii ei:

10. Din pricina **silniciei făcute împotriva fratelui tău Iacov**, vei fi acoperit de rușine și vei fi nimicit cu desăvârșire pentru totdeauna.

11. Căci în ziua când stăteai în fața lui, în ziua când străinii îi luau averea, când străinii intrau pe porțile lui și aruncau sorțul asupra Ierusalimului, **și tu erai atunci ca unul din ei!**

12. **Nu trebuia să te uiți mulțumit la ziua fratelui tău, în ziua nenorocirii lui, nu trebuia să te bucuri de copiii lui Iuda, în ziua pieirii lor, și nu trebuia să vorbești cu semeție, în ziua strâmtorării!**

13. Nici nu trebuia să intri pe porțile poporului Meu, în ziua nenorocirii lui, nici nu trebuia să te bucuri de nenorocirea lui, în ziua prăpădului lui, **și nu trebuia să pui mâna pe bogățiile lui, în ziua prăpădului lui!**

14. **Nu trebuia să stai la răspântii, ca să nimicești pe fugarii lui, și nici nu trebuia să dai în mâna vrăjmașului pe cei ce scăpaseră din el în ziua necazului!**

15. Căci ziua Domnului este aproape pentru toate neamurile. Cum ai făcut, așa ți se va face; faptele tale se vor întoarce asupra capului tău.

16. Căci, după cum ați băut paharul mâniei, voi cei de pe muntele Meu cel sfânt, tot așa toate neamurile îl vor bea necurmat; vor bea, vor sorbi din el și vor fi ca și când n-ar fi fost niciodată.

17. Dar mântuirea va fi pe muntele Sionului, el va fi sfânt, și casa lui Iacov își va lua înapoi moșiile.

(Obadia)

Edom rămâne dominat de invidia și ura față de fratele său Iacov. În ziua nenorocirii lui Iacov el se bucură, el se unește cu vrăjmașii lui, el nimicește pe fugarii lui Iacov. Observăm cum Căpetenia Edomului atacă tot o valoare fundamentală a familiei. Dacă acea Căpetenia a Moabului și Amonului susține jertfirea copiilor de dragul prosperității, căpetenia Edomului stimulează ura față de frate. În primul caz e atacată relația părinte-copil, iar în al doilea caz relația frate-frate. Domnul îngăduie ca Israel să se învecineze la Est cu rudele sale: Moabiții, Amoniții, Edomiții. Relațiile conflictuale dintre aceste popoare vor duce și amplifica în istorie probleme de familie de pe timpul lui Avraam și Isaac. Doeg Edomitul este cel care denunță fuga lui David și minte împotriva preoților din Nob. Tot el este cel care la porunca lui Saul nimicește această cetate preotească. În urma faptei lui Doeg, David scris Ps.52:

Capitolul 52

Către mai marele cântăreșilor. O cântare a lui David. Făcută cu prilejul celor spuse de Doeg, edomitul, lui Saul, când zicea: „David s-a dus în casa lui Ahimelec”.

1. Pentru ce te fălești cu răutatea ta, asupritorule? Bunătatea lui Dumnezeu ține în veci.
2. Limba ta nu născocoște decât răutate, ca un brici ascuțit, viclean ce ești!
3. Tu iubești mai degrabă răul decât binele, mai degrabă minciuna decât adevărul. – (Oprire)
4. Tu iubești numai cuvinte nimicitoare, limbă înșelătoare!
5. De aceea și Dumnezeu te va doborî pe vecie, te va apuca și te va ridica din cortul tău, și te va dezrădăcina din pământul celor vii. – (Oprire)
6. Cei fără prihană vor vedea lucrul acesta, se vor teme și vor râde de el, zicând:
7. **„Iată omul care nu lua ca ocrotitor pe Dumnezeu, ci se încredea în bogățiile lui cele mari și se biziua pe răutatea lui.”**
8. Dar eu sunt în Casa lui Dumnezeu ca un măslin verde, mă încred în bunătatea lui Dumnezeu, în veci de veci.
9. Te voi lăuda totdeauna, pentru că ai lucrat; și, în fața copiilor Tăi, voi nădăjdui în Numele Tău, căci este binevoitor.

Doeg devine un simbol al răului, al nimicitorului, al celui care luptă împotriva Unsului Domnului. El prefigurează pe Irod Edomitul cel care a vrut să omoare pe Isus, fiul lui David și care a ordonat genocidul din Betleem. Și în cele din urmă atât Doeg, cât și Irod prefigurează Anticristul de la finalul istoriei care va fi caracterizat de o ură de moarte împotriva poporului lui Dumnezeu. Nu întâmplător judecata popoarelor de la final va avea loc la Boțra. La finalul istoriei Anticristul va aduna Neamurile pentru a distruge Ierusalimul dar va avea aceeași soartă ca Edomul. În pofida urii istorice a lui Edom față de Iacov, Domnul îl îndeamnă pe Israel să nu urască pe Edomit (vezi Deut.23)...căci este fratele său. Avraam nu ezită să-l slaveze pe Lot atunci când acesta dă de necaz. E ruda lui. Chiar dacă Avraam a fost în mod cert rănit de gestul lui Lot, Lot nu i-a dat cinstea de rudă mai în vârstă, de unchi care l-a luat cu el. Lot a pus belșugul material mai presus de relația cu Avraam. Lot a pus prosperitatea mai presus de siguranța spirituală a familiei sale. Lot a ales umblarea prin vedere și s-a depărtat de umblarea prin credință. Dar mai presus de toate, Lot l-a descurajat pe Avraam în umblarea sa prin credință. Lot știa de promisiunile primite de Avraam. Probabil din această pricină s-a ținut după Avraam. Totuși, Domnul întârzie să împlinească ce i-a promis lui Avraam. Nici țară, nici fii...de ce să mai stea lângă Avraam când avea oportunități mai bune mai departe de el? Gestul lui Lot îi arăta cât se poate de clar că el nu mai credea în promisiunile primite de Avraam. Și evidențele vizibile

erau de partea lui Lot. Pentru Avraam a fost un moment tare greu în umblarea sa prin credință. De aceea, după despărțirea de Lot Domnul I se arată pentru a-i îmbărbăta credința și pentru a-i reconfirma promisiunile făcute. Ce frumos că deși Avraam primește o rană atât de adâncă din partea lui Lot, el nu păstrează resentimente față de Lot. Lot este luat rob împreună cu sodomiții după războiul din Gen.14. Avraam nu se bucură, nu spune: așa-i trebuie! Iată pedeapsa Domnului! – măcar că era vorba de o pedeapsă a Domnului și de un avertisment al acestuia față de Lot. Dar Avraam nici nu rămâne pasiv. Cu puțini slujitori se duce să-l salveze pe Lot. Practic își riscă viața pentru a-l salva pe Lot. Și ce se întâmplă după acest fapt? Lot se depărtează din Sodoma și revine lângă Avraam? Nu! Ce trist. Lot rămâne în Sodoma și departe de Avraam. Poate chiar gestul lui Avraam de a refuza bogățiile Sodomei îl descurajează să revină ca vecin al lui Avraam. Lot nu ia aminte la avertismentul primit. Lot rămâne în Sodoma. Dar la nimicirea cetății, Avraam mijlocește pentru Lot, și din pricina lui Avraam Lot este izbăvit....Dar a știut vreodată Lot ce rană adâncă a făcut lui Avraam? Și a știut Lot vreodată că a fost izbăvit din focul Sodomei datorită mijlocirii lui Avraam? Probabil nu. Lot a murit în ignoranța sa, departe de Avraam și de planul răscumpărării. Mântuit probabil ca prin foc așa cum a fost smuls și din cetate. Nici după nimicirea Sodomei nu s-a întors la Avraam. De ce? De ce chiar după ce pierduse tot nu s-a întors la Avraam? Nu l-ar fi primit Avraam? Nu i-ar fi purtat de grijă? Oare nu vroia să se smerească față de Avraam? Sau poate că, mult mai trist, Avraam nu mai reprezenta nimic pentru el. Unicul beneficiar de pe pământ al unui belșug de promisiuni divine, era pentru Lot un om ca toți ceilalți. Cu sau fără el, aproape sau departe de Avraam, era tot una....*doar Dumnezeu e peste tot, nu-i așa? Doar relația cu El contează și blestemat e cine se încrede în om!* - și-o fi spus Lot. Dar cine se îndepărtează de alesul Domnului, se îndepărtează și de Domnul. Vrem să rămânem în minte cu reacția lui Avraam față de Lot. E opusul reacției lui Esau față de Iacov. Privim la Esau ca să învățăm să NU facem ca el. Privim la Avraam ca să-i călcăm pe urme și inimile noastre să fie vindecate de boala lui Edom.

49:23-39 – Împotriva Damascului, Chedarului și Elamului

Damascul este capitala Siriei, țara din Nordul Israelului și a fost și ea o unealtă de pedepsire pentru Israel. Împărații ca Rețin, Ben-Hadad etc. ne amintesc de conflictele militare dintre Siria și Israel sau Siria și Iuda. Observăm că mai toți vecinii lui Israel au devenit uneltele pedepsei Domnului pentru fărădelegile lor. Când Israel nu era în ascultare toți vecinii săi l-au prădat. Doar când Israel a fost în ascultare de Domnul (pe vremea lui David), Israelul a dominat pe toți vecinii săi și s-a putut apoi bucura de odihnă și pace pe vremea lui Solomon. Siria a fost și ea supusă de Babilonieni după anul 605 î.d.H. Chedariții reprezintă triburi arabe nomade din Nordul Arabiei (urmași ai lui Ismail). Erau triburi războinice cu multe turme. Nebucadnețar le-a pustiit în timpul campaniei sale din Arabia din 599-598 î.d.H. Se pare deci că atât profeția împotriva Siriei cât și cea împotriva Chedariților s-au împlinit înainte de căderea Ierusalimului. Profețiile către neamuri se încheie cu cea împotriva îndepărtatului Elam. Ei erau vecinii de Est ai

Babilonienilor. Se pare că Nebucadnețar a făcut anumite raiduri și în Elam. Elamul s-a amestecat apoi cu Mezii și Perșii. Susa din Elam era una din cele trei capitale (orașe principale) ale Imperiului Medo-Persan.

Aceste profeții sunt focalizate pe anunțarea pedepsei. Nu se insistă pe motivele pedepsirii lor. Lipsesc de asemenea referiri directe la Israel. Totuși fiecare profeție conține câte un element extrem de interesant. În 49:25, Damascul e numit *cetatea bucuriei mele*. Dar nu era Sionul cetatea bucuriei lui Ieremia sau cetatea bucuriei Domnului? Iată un nou element specific raportului Yahwe-Israel aplicat la Neamuri. În 49:30 Chedariții sunt îndemnați să fugă dinaintea pedepsei. Întrezărim din nou glasul îndurării din inima Domnului viu și activ și față de triburile arabe care proveneau din Ismail. Elamiții sunt risipiți la fel ca evreii printre toate popoarele. Dar la fel ca evreii se vor bucura și de o repatriere. De asemenea, Domnul Își va așeza scaunul de domnie în Elam. Ce lucru bizar! Oare scaunul de domnie al Domnului nu era așezat la Ierusalim? Imaginea pare a insista pe un scaun de domnie al judecății ca în Ier.43:10. Dar chiar și din această perspectivă a judecății se insistă pe PREZENȚA efectivă a lui Dumnezeu în Elam. Yahwe este extrem de preocupat de soarta Elamului. El Însuși vine în Elam pentru a pedepsi țara și El Însuși îi va repatria la zilele de apoi sau *la sfârșitul zilelor*, după traducerea literală. Secțiunea dedicată Neamurilor (înainte de cea dedicată Babilonului) se încheie pe linia ÎNDURĂRII și insistând că Dumnezeul lui Israel este și Dumnezeul Neamurilor, că Yahwe se raportează la toate neamurile (chiar și la îndepărtatul Elam) într-un mod asemănător raportării Sale la Israel. Astfel, un evreu nu putea disprețui Neamurile. Ele erau create și iubite de Dumnezeu. Dumnezeu se implica secundă de secundă în istoria lor pentru a-i chema la Sine. Astfel Israel își aducea aminte că de la început a fost ales de dragul Neamurilor: *și toate Neamurile vor fi binecuvântate în sămânța ta!* Concluziile despre secțiunea dedicată Neamurilor le vom creiona mai detaliat după ce vom studia și profețiile îndreptate împotriva Babilonului.